

szokatlanul nagyméretű, földbe mélyített és cölöpszerkezetes épület vélhetőleg 2-2 egymásba ázott épület nyoma. Ez az egyik ház esetében a betöltési rétegekkel is bizonyítható. A házak tájolása megegyezik, s egyik rövid oldaluk gyakorlatilag egybeesik. Kövekből, téglákból álló tüzelőberendezésük volt. A házpárok korábbi tagjainak a falból kiugró, nyolccölöpös szerkezete volt. Az egyik házcsoporthoz utólag még egy szabadtéri kemencét is ráépítettek. Feltártunk egy „aknakemencét”, magában álló kemencét, és több, két kemencéből álló kemencebokrot is. Ezek egyikének munkagödrében rossz megtartású, melléklet nélküli emberi csontvázat találtunk. A terület középső és Ny-i részén további árkok kerültek elő: egy recens árkon kívül az árkok vélhetően római koriak. A feltárt tárolóvermek datáló lelet hiányában feltételelesen avar korinak határozható meg.

A terület DK-i részén sikerült dokumentálni egy karperecekből, szárnyas baltából, sarlóból, vésőből és fűrészszélű lapokból álló kisebb késő bronzkori *depóleletet*, melyet egy korábbi (természetes?) árokba ástak bele, beásásának nyomát azonban nem sikerült megfigyelni.

Míg a szabadban álló kemencék zöme vélhetően avar kori, a terület DNy-i sarkánál szerkezetükben is eltérő, *Árpád-kori* kemencék kerültek elő. Az egyik kemence mellett nagyobb méretű, méhkas alakú, *Árpád-korinak* meghatározható verem volt. A feltárt terület Ny-i részén előkerült egy feltűnően kisméretű, ágasfás-szelemenetes tetőszerkezetű, gyengén átégett tűzhellyel ellátott ház maradványa is. A csekély leletanyag alapján datálása a késő avar kortól a kora *Árpád-korig* lehetséges (utóbbi valószínűbb). A bővítés közepe táján *Árpád-kori* objektumok (kemencék, gödrök) bukkantak elő. Feltártunk egy később külső kemencével és munkagödrével bolygatott, földbe mélyített házra emlékeztető alakú *Árpád-kori* beásást is. Az objektumon belül sem cölöphelyek, sem tüzelőberendezés nem mutatkozott, ezért csak feltételeesen nevezhetjük háznak. A lelőhely DNy-i részén egy *Árpád-kori*, többszörösen bolygatott kemence-munkagödörből bronz hajtú került elő.

TOMKA GÁBOR

305. Paks, Tolnai út 3625. hrsz.

(Tolna megye) U, LT, N

A paksi LIDL áruház telkén a közeli limesút miatt szondázó ásatást végeztünk, amelynek során 15 régészeti objektumot bontottunk ki 2008 áprilisában. A közel 2000 m²-en végzett megelőző feltárás összesen 117 objektumot eredményezett, amelyek három régészeti korszakhoz tartoznak.

A neolitikumot 1 gödör, a keltákat 2 ház, a hun kort pedig 17 objektum (1 ház, 2 sír, 14 gödör) képviselte. Az objektumok több mint háromnegyedéből nem került elő lelet. Utóbbiakhoz tartozik négy, egymással nagyjából párhuzamos, ÉK-DNy irányú, keskeny árok is, amelyek a kelta vagy az 5. századi településrészlethez tartozhattak.

Az 5. sz. második harmadára, a hun korszakra keltezhető a két, É-D tájolású, rabolt sír. Az egyikben marhakoponya-töredéket, madárcontokat, bokaszíjcsatot, cikádafibulát és fülbevaló-töredékeket, a másikban a torzított koponyás gyermek mellett vascsatot és murgai típusú, kisméretű korsót találtunk.

K. NÉMETH ANDRÁS

306. Paks határa

(Tolna megye) N

Az M6 gyorsforgalmi út Dunaújváros–Szekszárd közötti szakaszán 2008. október 22-én nyilvántartásban eddig nem szereplő, új lelőhelyet azonosítottunk Paks határában a 116+900–117+300 km-szelvények közötti területen.

A humuszolást követően a sárga altalajban települési objektumok (gödör, kemence, ház) feltárásait figyeltük meg. A területéről régészeti korú (feltehetően népvándorlás kori) kerámia került elő, amely alapján intenzív telepre következtetünk. A fentiek alapján a területen megelőző feltárás javasolt.

KNIPL ISTVÁN

307. Pácsony határa

(Vas megye) Ő, Á, Rő, Kö

A Szombathely–Hévíz közötti 400 kV-os távvezeték Vas megyei szakaszának építését megelőzően több helyszínen kutattunk a település területén.

Külső-irtás II./Hencse-dűlő (98. oszlophely): 2008. szeptember 23–30. között megelőző feltárást végeztünk a területen (Hrsz.: 065/10). Ennek során kb. 100 m²-t kutattunk át. A gépi humuszolás után az oszlophely mind a négy lábát érintő sötét elszíneződésekként jelentkeztek a régészeti jelenségek nem egyértelmű körvonalakkal. A feltárás során sikerült tisztázni a jelenségek kapcsolatait és végül 5 objektumot határoztunk meg. Az objektumok mindegyike őskori, valószínűleg a dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrájának emlékei. Az objektumokhoz nem köthető rétegekből nagyobb mennyiségű szórvány őskori kerámiatöredékek kerültek elő. A római kort egyetlen terra sigillata töredéke képviselte.

Lapsa: 2008. szeptember 23–30. között a 044/4 hrsz. területen két oszlophely alatt is megelőző feltárást végeztünk. A tervezett 96. oszlophelyen kb. 100 m²-t kutattunk, sem régészeti jelenség, sem szórvány kerámiatöredékek nem kerültek elő, csak a korábbi terepbejárás igazolja az egykori megtelepedést a lelőhelyen.

A 97. oszlophely építéséhez kapcsolódóan is kb. 100 m²-t kutattunk. Régészeti jelenség nem került elő, de a felszínen és a gépi humuszolás közben nagyobb mennyiségű szórvány őskori, *Árpád-kori* és középkori kerámiatöredéket találtunk, azok azonban objektumhoz nem köthetők. Mind a korábbi terepbejárás, mind a mostani feltárás igazolja az egykori megtelepedést a lelőhelyen.